

e-Factura, în faza finală: ce obligații noi apar de la 1 iulie 2025 pentru companii, ONG-uri și agricultori

Sorin Biban, Partener Taxe Biriș Goran

Începând cu 1 iulie 2025, România va intra într-o etapă decisivă în procesul de digitalizare fiscală, prin aplicarea integrală a sistemului național de facturare electronică R0 e-Factura, cel puțin raportat la cadrul legal valabil actualmente. De la această dată, o serie de entități și tranzacții anterior exceptate punctual de la aplicarea e-Factura devin parte din sistemul obligatoriu, iar pentru operatorii economici din sfera B2C se încheie perioada de grație în care nu se aplicau amenzi pentru neconformare. Companiile trebuie să fie pregătite pentru conformare totală, căci noul context legislativ valabil de la 1 iulie 2025 nu mai lasă loc pentru niciun fel de amânări.

De la începutul lunii viitoare se încheie tranziția și începe aplicarea integrală a e-Factura ca sistem obligatoriu pentru aproape toate categoriile principale de operatori economici din România. Este o etapă-cheie în transformarea digitală a relației dintre contribuabili și autoritățile fiscale, dar și un test de maturitate administrativă și tehnologică pentru mediul de afaceri autohton.

1 iulie 2025: Momentul în care excepțiile expiră

Adoptată ca parte a eforturilor de reducere a evaziunii fiscale și de modernizare a administrației fiscale, R0 e-Factura devine de la 1 iulie 2025 un sistem cu aplicabilitate generalizată. Astfel, organizații până acum exceptate de la obligația transmiterii facturilor prin e-Factura vor trebui să

se conformeze noilor cerințe.

Conform Ordonanței de Urgență nr. 69/2024, trei mari categorii de entități vor intra și ele sub incidența regimului obligatoriu:

- ONG-urile și alte tipuri de asociații fără scop lucrativ/patrimonial, cultele religioase, partidele politice neînregistrate în scopuri de TVA;
- Agricultorii persoane fizice care aplică regimul special de TVA;
- Institutele și centrele culturale ale altor state, active în România pe baza unor acorduri interguvernamentale.

Toate aceste entități au beneficiat de o perioadă tranzitorie, între 1 iulie 2024 și 30 iunie 2025, în care au fost exceptate de la utilizarea sistemului, cu posibilitatea de înscriere voluntară în Registrul e-Factura opțional. Începând cu 1 iulie 2025, însă, înregistrarea devine obligatorie pentru toate entitățile care derulează activități economice, iar înscrierea în Registrul e-Factura se efectuează în termen de trei zile lucrătoare de la solicitare.

B2C: Finalul perioadei de grație și începutul sancțiunilor

Tot la 1 iulie 2025 intră în vigoare și regimul sancționator pentru nerespectarea obligației de transmitere în sistemul e-Factura a facturilor emise către consumatorii finali (B2C).

Deși obligația de transmitere a acestor facturi este în vigoare din 1 ianuarie 2025, OUG 69/2024 a instituit o perioadă de conformare voluntară de șase luni. De la începutul lunii iulie, însă, operatorii economici care nu transmit facturile emise în relația B2C în RO e-Factura vor putea fi amendați. Nivelul amenzilor este diferențiat în funcție de dimensiunea contribuabilului: sancțiunile sunt cuprinse între 5.000 și 10.000 lei pentru marii contribuabili, între 2.500 și 5.000 lei, pentru contribuabilii mijlocii și între 1.000 și

2.500 lei pentru contribuabilii mici și pentru persoane fizice.

Este important de menționat că, din perspectiva consumatorului, nimic nu se schimbă: facturile B2C continuă să fie transmise prin mijloacele tradiționale (poștă, e-mail), fără a necesita accesul în Spațiul Privat Virtual al ANAF sau formalități suplimentare.

Conformare totală – o obligație, nu o opțiune

Începând cu 1 iulie 2025, obligația de utilizare a sistemului R0 e-Factura devine generală pentru toate persoanele impozabile din România, cu foarte puține excepții punctuale. Până la această dată, asociațiile și fundațiile care desfășoară activități economice, agricultorii persoane fizice care aplică regimul special prevăzut la art. 315¹ din Codul fiscal, au obligația să solicite înregistrarea în Registrul e-Factura, iar facturile emise începând cu 1 iulie 2025 vor trebuie încărcate în mod obligatoriu în sistemul R0 e-Factura. Entitățile care încep activitatea economică după această dată sunt obligate să se înregistreze în avans în Registrul e-Factura obligatoriu, ținând cont de faptul că înscrierea se face în termen de trei zile lucrătoare.

Pentru a evita sancțiuni și disfuncționalități operaționale, persoanele impozabile trebuie să verifice statutul partenerilor de afaceri în Registrul e-Factura (opțional sau obligatoriu), să se asigure că soluțiile de facturare sunt integrate tehnic cu sistemul R0 e-Factura, dar și să își informeze partenerii și să își instruiască echipele interne pentru adaptarea la noile fluxuri de lucru.

Fiscul are programare la cabinetele medicale. Sunt acestea pregătite pentru control?

Autori: Stela Andrei, Partener, People Advisory Services Leader, EY România

Geanina Ciorăță, Senior Manager, People Advisory Services, EY România

Așa cum dentistul îți reamintește, din când în când, să folosești ața dentară pentru o igienă dentară sănătoasă, la fel și Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) vine acum cu o reamintire privind igiena fiscală pentru cabinetele medicale și stomatologice.

ANAF continuă să verifice mai atent obligațiile fiscale ale micilor afaceri și ale persoanelor fizice independente, de data aceasta în domeniul medical. Nu e o noutate: încă din 2022, fostul șef ANAF, Lucian Heiuș, declara că aproximativ 80% dintre medicii stomatologi nu își declară integral veniturile.

Așa că, pe principiul „mai bine prevenim decât tratăm”, din aprilie 2025 a fost lansată o campanie de conformare fiscală care vizează la nivel național cabinetele medicale individuale (CMI) și persoanele fizice independente (PFI). Pe scurt: ANAF vrea să închidă robinetul evaziunii și să aducă mai mulți bani la buget.

Haos (temporar) legislativ la început de an

Încă de la început, anul 2025 a venit cu ceva emoții pentru medici. Prin Ordonanța 9/2025, în februarie 2025, s-a introdus

o regulă care le-ar fi interzis medicilor care au SRL-uri să mai colaboreze cu alte clinici decât ca angajați sau PFI. Asta însemna bătăi de cap administrative, reorganizări rapide și implicații fiscale importante: deși PFI e mai simplu de gestionat, taxele pot deveni mai mari odată cu veniturile, față de SRL.

După ce Colegiul Medicilor și alte organizații au tras un semnal de alarmă, Ministerul Sănătății a revenit asupra deciziei. Așa că, prin Ordonanța de Urgență 8/2025, această prevedere s-a anulat în martie 2025. Criza a fost evitată, cel puțin deocamdată.

Ce își propune ANAF, de fapt?

Campania de conformare fiscală are câteva obiective clare:

- Înregistrare fiscală corectă conform tipului de activitate
- Declararea corectă și la timp a veniturilor
- Calcularea exactă a impozitelor și contribuțiilor
- Reducerea evaziunii fiscale și închiderea zonelor gri.

De data aceasta, ANAF vrea să joace mai mult rolul de consultant, nu doar de organ de control. Pentru a sprijini medicii și stomatologii, Fiscul a trimis scrisori personalizate, a publicat ghiduri și a organizat seminarii dedicate completării Declarației Unice.

Luna mai a fost „luna de foc” pentru cei care doreau să fie în legalitate. Dar dacă nu ai apucat să depui încă Declarația Unică în termen, până pe 26 mai, și vrei totuși să o faci, chiar și cu întârziere, ANAF mai organizează [sesiuni de informare](#) și în iunie (16 și 20 iunie), special dedicate activităților medicale:

Inspekțiile fiscale încep să prindă viteză

Au fost inițiate și acțiuni de control fiscal. În informarea

ANAF din aprilie 2025, deja sunt semnalate inspecții efectuate la cabinete medicale individuale, unde s-au constatat diferențe între veniturile declarate și cele evidențiate în contabilitate, dar și neconcordanțe la plata contribuțiilor sociale. În unele cazuri, contribuabilii nici măcar nu depuseseră Declarația Unică pentru 2023.

ATENȚIE la riscul de TVA pentru serviciile estetice!

Pe lângă conformarea generală, ANAF a deschis un nou front: controalele TVA la cabinetele care oferă și servicii estetice, nu doar medicale. Vizate sunt mai ales:

- Cabinete de dermatologie, stomatologie, nutriție sau alte specializări care includ și tratamente estetice;
- CMI-uri și PFI-uri unde nu e clar delimitat ce este serviciu medical scutit de TVA și ce este serviciu estetic supus TVA-ului.

Problema? Dacă serviciile estetice nu sunt separate clar de cele medicale în documente și facturi, ANAF poate decide că toate veniturile sunt supuse TVA. Practic, dacă nu se poate demonstra clar prin documentația relevantă că activitatea e 100% medicală, s-ar putea să se plătească TVA inclusiv pentru sumele care ar fi trebuit să fie scutite.

Concluzia: mai bine acum decât prea târziu

ANAF are o serie de proceduri pentru a identifica și selecta contribuabilii pentru control – se analizează date din declarații fiscale, informații din registrul comerțului, declarații de venituri și alte surse ce indică anomalii sau situații care sugerează un risc fiscal (inclusiv verificarea rețelelor de socializare și a recenziilor acordate de clienți).

Pentru a evita surprizele neplăcute și stresul unui control fiscal, cel mai bine e să tratăm fiscalitatea așa cum tratăm sănătatea pacienților: cu prevenție.

Majoritatea companiilor din UE vor fi exceptate de la taxa pe carbon: CBAM va viza doar marii importatori

Maria Gogea, avocat asociat junior Biriş Goran

Într-un cadru mai amplu de simplificare a obligațiilor impuse IMM-urilor prin legislația europeană, Comisia a propus în februarie 2025 un pachet legislativ „Omnibus”, care, printre altele reduce semnificativ cadrul de aplicare al Mecanismului de Ajustare a Carbonului la Frontieră (CBAM), cu scopul de a ușura povara administrativă asupra IMM-urilor și de a orienta eforturile de conformare către marii importatori cu impact climatic semnificativ. Propunerea legislativă vine în contextul eforturilor de recalibrare a politicilor climatice, fără a compromite obiectivele Pactului Verde European și neutralitatea climatică asumată pentru 2050.

Recent, acest pachet legislativ a fost aprobat de Parlamentul European fără amendamente, urmând ca forma finală să fie adoptată, iar ulterior, publicată în Jurnalul Oficial al UE, după finalizarea negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliul UE. Pe 27 mai, Consiliul UE a adoptat poziția de negociere privind modificările în domeniul CBAM.

Uniunea Europeană va adopta în lunile ce urmează modificările privind CBAM, prin care se urmărește să se reducă semnificativ sfera de aplicare a „taxei pe carbon”, care este programată să intre în vigoare din 2026. Mai exact, prin acest proiect legislativ, se va limita aplicarea CBAM la importatorii care aduc anual peste 50 de tone de bunuri cu emisii ridicate.

Această modificare înlocuiește pragul anterior bazat pe valoarea bunurilor și va excepta aproximativ 90% dintre importatori de la noile obligații de declarare a emisiilor și de achiziționare a certificatelor de carbon, în condițiile în care ei produceau oricum doar 1% din emisiile vizate de CBAM.

Mecanismul CBAM rămâne pe deplin aplicabil marilor importatori, după cum a subliniat chiar comisarul european pentru climă, Wopke Hoekstra, care a arătat că această abordare echilibrată menține eficacitatea sistemului, pentru că se concentrează pe importatorii mari, responsabili pentru 99% din emisiile vizate de CBAM.

Până la aprobarea pachetului „Omnibus”, Comisia Europeană va continua să monitorizeze și să evalueze eficacitatea CBAM, cu posibilitatea extinderii acestuia la alte sectoare în viitor.

Privire de ansamblu: Ce este CBAM și de ce contează pentru business

Mecanismul CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism), o componentă centrală a Pactului Verde European, a fost introdus de Uniunea Europeană în octombrie 2023 pentru a descuraja fenomenul de „relocare a carbonului” și pentru a se asigura că importurile reflectă costurile reale ale emisiilor de carbon. Relocarea producției industriale în afara UE (fenomen cunoscut drept „*carbon leakage*”) se referă la companiile care își mută producția în țări cu politici climatice mai puțin riguroase, ceea ce afectează obiectivele de decarbonizare generale ale UE și distorsionează competiția pe piața unică europeană.

În mod concret, CBAM urmărește să impună un preț pe emisiile de carbon asociate bunurilor importate în UE, similare cu costurile suportate de producătorii interni prin sistemul EU ETS, astfel încât să se asigure că prețul pe carbon al importurilor este echivalent cu prețul pe carbon al producției interne. Mecanismul vizează importurile de produse intens poluante, precum cimentul, oțelul, aluminiul, îngrășămintele,

polimerii, hidrogenul sau amoniacul, iar importatorii acestor bunuri în UE vor trebui să cumpere certificate CBAM, calculând valoarea carbonului emis în timpul producției acestora.

Faza actuală a CBAM: perioadă de tranziție fără obligații financiare

De la 1 octombrie 2023 și până la sfârșitul anului 2025, companiile care importă anumite categorii de bunuri vizate de mecanismul CBAM (ciment, fier și oțel, aluminiu, îngrășăminte, electricitate și hidrogen) trebuie să raporteze emisiile directe și indirecte încorporate în produsele introduse în UE, această perioadă fiind destinată pregătirii și testării mecanismului. Astfel, importatorii de mărfuri (sau reprezentantul lor vamal indirect) trebuie să raporteze în această perioadă de tranziție emisiile de gaze cu efect de seră (GES) încorporate în importurile lor în fiecare trimestru al unui an calendaristic, fără a efectua plăți sau ajustări financiare.

De la 1 ianuarie 2026, mecanismul urmează să devină complet operațional, iar companiile vor fi obligate să achiziționeze și să predea certificatele necesare conform emisiilor încorporate.

Noul prag CBAM: Scenarii pentru companii

După ce se va aproba modificarea pragului de aplicarea CBAM în forurile de conducere de la nivelul UE, companiile au două scenarii posibile pe masă, în funcție de volumele de produse cu emisii ridicate pe care le introduc pe piața europeană:

- **importă sub 50 tone/an de produse vizate de CBAM** – în acest caz vor fi exonerate de la obligațiile CBAM, inclusiv de raportare și viitoare plăți de certificate. Pentru acest scenariu, nu sunt necesare acțiuni imediate, dar recomandăm monitorizare anuală a volumelor importate.
- **importă peste 50 tone/an de bunuri CBAM** – în această

situație vor trebui să continue cu perioada de raportare trimestrială până la finalul anului 2025 (fără plăți), iar începând cu 2026, vor achiziționa certificate CBAM proporțional cu emisiile încorporate. În acest scenariu, este necesară pregătirea unei strategii de conformare operațională și bugetară care să includă, printre altele, analiza volumelor aferente importurilor din afara UE, estimarea costurilor potențiale CBAM din 2026 și, de ce nu, analiza unor opțiuni de substituție pe lanțul de aprovizionare astfel încât să existe cât mai mulți furnizori europeni sau „verzi”.

Cine și cât pierde din războiul tarifelor dintre SUA și UE?

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului Asistență fiscală și juridică, EY România

Cele două continente sunt despărțite de un Atlantic ce oferă multe provocări, iar de câteva luni, și de aprige dispute tarifare, care par a avea și mai multe necunoscute. Europa, mai exact țările membre ale Uniunii Europene, și Statele Unite ale Americii, după instalarea noii administrații la Casa Albă sub președinția Trump, se înfruntă, de aproape o jumătate de an, într-un conflict comercial: cu „arma” numită taxe vamale (ultima salvă a fost trasă acum câteva zile – un salt tarifar de la 10% la 50% în direcția UE!).

„Războiul tarifar” – o expresie devenită obișnuită în discursul politic și economic al ultimelor luni – are potențialul să producă un adevărat tsunami în balanțele

comerciale ale celor mai puternice economii europene. Ceea ce la nivelul Uniunii Europene părea un succes pe termen lung – un excedent comercial solid, dobândit în ultimul deceniu, consolidat în timpul administrației Biden – se dovedește acum, în noul context de la Casa Albă, o poveste cu învingători și perdanți. Pe termen scurt, căci pe termen lung, la fel ca în orice război, (mai) toată lumea va pierde. Întrebarea este cât timp va dura această situație, cine va ceda primul și cine se va ambiționa, într-un context economic global marcat oricum de crize suprapuse, de toate felurile: sociale, politice, de ideologii și viziuni economice opuse.

UE – SUA – o relație avantajoasă pentru europeni

În 2024, Uniunea Europeană a exportat bunuri în valoare de peste 531 miliarde euro către SUA, importând în același timp mărfuri de 333 miliarde euro, ceea ce a generat un excedent de 198 miliarde euro. Un rezultat aparent pozitiv, dar care ascunde mari disparități între statele membre. Acest dezechilibru a fost alimentat de trenduri pe termen lung, dar și de factori conjuncturali, precum pandemia, noua administrație SUA, războiul din Ucraina sau boom-ul importurilor de energie și echipamente militare din anul 2022, cel al declanșării acestui război.

Topul primelor cinci țări care au avut în 2024 excedent **comercial** în balanța cu SUA (exporturi superioare importurilor) au fost, în ordine: **Germania** (92,2 mld. euro), **Irlanda** (50,8 mld. euro), **Italia** (38,9 mld. euro), **Austria** (11,4 mld.euro), **Suedia** (9,3 mld. euro). Vezi tabelul 1 mai jos. Este lesne de presupus faptul că exact aceste țări s-ar putea să aibă cele mai mari probleme în viitorul apropiat. De ce? Pentru că exporturile lor către SUA vor deveni mai scumpe ca până acum (când SUA percepeau tarife mai mici la importurile dinspre UE), prețul mărfurilor vândute pe piața americană va fi mai mare automat și, în consecință, consumul acestor produse va fi mai mic, și producătorii UE riscă să rămână cu capacități de producție mult subutilizate. Dacă ne

referim la echipamente și alte bunuri „grele”, de care depinde economia americană și sectoare vitale ale acesteia, lucrurile se complică.

Motivul pentru care UE are o balanță comercială pozitivă cu SUA este dat de volumul mare al exporturilor de produse medicinale și farmaceutice. Pe acest segment, UE exportă mai mult decât dublu (77,5 mld. euro) valoarea importurilor din SUA (33 mld. euro). Pe de altă parte, suma **primelor două** cele mai importante domenii de export UE în SUA (120 mld.euro), ce reprezintă industria de sănătate europeană, este egală cu suma **primelor patru** domenii de activitate economică din care vin importurile din SUA – produse petroliere, produse medicinale și farma, aeronave și echipamente asociate, motoare și mecanisme de acționare neelectrice (120 mld. euro). Ceea ce oferă o foarte bună imagine a poziției de beneficiar net pe relațiile comerciale bilaterale UE – SUA, bazate tocmai pe o politică a tarifelor istorice mici ale SUA la importurile din Europa.

Marii perdanți ar putea fi exact cei cu excedente în relația bilaterală cu SUA

Ironia este că, Germania, deși este cea mai mare economie europeană și principal exportator în SUA, poate deveni o principală victimă a războiului tarifar, fiind totodată și cel mai mare importator de bunuri americane. Industria auto este ținta predilectă a tarifelor americane și va fi afectată de politicile administrației Trump. Exporturile au însumat anul trecut 161 mld. euro, iar importurile 69 mld. euro, ambele fiind cele mai ridicate din UE. Ca domenii, Germania exportă mașini, vehicule și produse farmaceutice, aparate optice, foto, tehnice, medicale.

Vulnerabilitățile economice ale Germaniei, inclusiv cererea redusă din China, costurile ridicate ale energiei și scăderea subvențiilor pentru vehicule electrice, amplifică amenințarea. Noile tarife SUA ar putea induce o recesiune în Germania,

potrivit analiștilor, și ar putea tensiona și mai mult relațiile transatlantice.

Irlanda este în top la exporturi către SUA, de exemplu, pentru că produce foarte mult în sectorul medical și farmaceutic. O serie de companii cu sediul și fabricile în această țară sunt, de fapt, americane, dar produc în Irlanda datorită cotei reduse a impozitului pe profit (low corporate tax rate).

Italia este în top țări excedentare comercial cu SUA, pentru că exportă echipamente, accesorii și fashion, farmaceutice și băuturi. Această țară, a treia cea mai expusă, este lovită atât pe produse manufacturiere, cât și pe textile și vinuri – sectoare vulnerabile în fața măsurilor tarifare. De reținut că în toate țările dezechilibrul comercial e influențat masiv și de sectorul de servicii, unde un rol important îl joacă giganții tech americani: tarifele ocolesc această zonă, însă alte măsuri fiscale pot lovi acolo la fel de dur.

Franța și Spania resimt, de asemenea, efecte negative semnificative, în timp ce impactul asupra Greciei este relativ limitat. Franța exportă produsele sale-vedetă (vinuri, brânzeturi, fashion și parfumerie, articole de lux, în general) și caută soluții de contracarare. Spania, la rândul ei, combustibil și produse derivate, medicamente, transformatoare și echipamente electrice.

Tabel 1. Situația schimburilor de bunuri UE – SUA, 2024

Țările UE	Loc	Importuri (milioane euro)	Loc	Exporturi (milioane euro)	Loc	Excedent/ Deficit (milioane euro)
Austria	11	4.802	8	16.218	4	11.415
Belgia	4	31.401	6	32.958	13	1.557

Bulgaria	23	419	20	1.082	15	664
Croația	20	785	22	805	20	20
Cipru	26	245	27	53	23	-191
Cehia	12	3.486	13	6.580	9	3.094
Danemarca	10	5.915	11	8.522	12	2.607
Estonia	24	311	23	714	16	402
Finlanda	13	2.593	12	6.972	6	4.379
Franța	3	44.075	4	47.064	10	2.989
Germania	1	68.968	1	161.215	1	92.247
Grecia	15	2.161	17	2.412	18	250
Ungaria	16	1.664	15	5.008	8	3.344
Irlanda	7	21.257	2	72.085	2	50.828
Italia	5	25.889	3	64.759	3	38.870
Letonia	27	242	24	531	17	289
Lituania	17	1.614	19	1.847	19	233
Luxemburg	22	601	25	423	22	-178
Malta	25	280	26	268	21	-12
Olanda	2	68.166	5	43.430	27	-24.736
Polonia	8	12.125	10	11.634	25	- 491
Portugalia	14	2.415	14	5.318	11	2.903
România	18	1.314	18	2.284	14	970
Slovacia	21	766	16	4.478	7	3.711
Slovenia	19	1.218	21	941	24	-277
Spania	6	24.160	7	18.179	26	-5.981

Suedia	9	6.512	9	15.811	5	9.299
TOTAL		333.384		531.592		198.208
Sursa: Eurostat, 2024						

România și alte țări din estul Europei

Top 5 țări europene care au un deficit al balanței comerciale cu SUA, având importuri mai mari ca exporturile sunt **Cipru, Slovenia, Polonia, Spania, Olanda**, acestea fiind țările care, teoretic, vor fi afectate marginal de creșterea taxelor vamale americane (vezi tabelul 2). Însă, pe de altă parte, ele vor fi mai expuse măsurilor de retaliere ale UE, și deci costul acestor importuri din SUA va reduce cererea. Polonia, Cehia, Ungaria sunt cei mai mari importatori și exportatori de bunuri către și dinspre SUA dintre țările foste comuniste care au aderat la UE. România este pe locul cinci. Polonia și Slovenia sunt singurele țări care înregistrează o balanță comercială pe minus. Diferența negativă în comerțul cu bunuri dintre Polonia și SUA este cauzată, cel mai probabil, de investițiile masive ale Poloniei în echipamente militare, în special cele americane, și volumul ridicat de gaz lichefiat cumpărat de această țară, odată cu invazia Rusiei în Ucraina. Țările foste comuniste reprezintă doar 7,2% și 6,8% din importurile, respectiv exporturile, UE în raport cu SUA. Prin urmare, este de așteptat ca impactul războiului tarifar să fie mai redus asupra acestora.

Tabel 2. Situația schimburilor de bunuri Țări ex-comuniste – SUA, 2024

Țările UE	Loc	Importuri (milioane euro)	Cotă în total importuri SUA	Loc	Exporturi (milioane euro)	Cotă în total exporturi SUA
-----------	-----	---------------------------	-----------------------------	-----	---------------------------	-----------------------------

Bulgaria	9	419	1,7%	7	1.082	3%	
Croația	7	785	3,3%	9	805	2%	
Cehia	2	3.486	14,6%	2	6.580	18%	
Estonia	10	311	1,3%	10	714	2%	
Ungaria	3	1.664	6,9%	3	5.008	14%	
Letonia	11	242	1,0%	11	531	1%	
Lituania	4	1.614	6,7%	6	1.847	5%	
Polonia	1	12.125	50,6%	1	11.634	32%	
România	5	1.314	5,5%	5	2.284	6%	
Slovacia	8	766	3,2%	4	4.478	12%	
Slovenia	6	1.218	5,1%	8	941	3%	
TOTAL		23.942	100.0%		35.903	100%	

Sursa: Eurostat, 2024

Anul exploziei importurilor din SUA – 2022

Prima administrație Trump (2017–2021) a fost un punct de cotitură. În doar patru ani, deși s-au aplicat tarife și s-au tensionat relațiile, **excedentul UE față de SUA a crescut cu 38%**, de la 120,7 miliarde euro în 2017 la 166,9 miliarde euro în 2021. În mod ironic, tocmai presiunile și retorica anti-UE au determinat o consolidare a frontului comun european în negocierile comerciale, nelăsând spațiu pentru concesii bilaterale între SUA și state individuale.

După invazia Rusiei în Ucraina, UE a fost forțată să-și diversifice drastic sursele de energie. Importurile de gaze lichefiate (LNG) și echipamente militare din SUA au crescut cu **54% într-un singur an**, cea mai mare creștere din ultimul deceniu. Chiar dacă tarifele sunt aplicate uniform la nivelul UE, **impactul este inegal**. Țările cu expunere comercială

ridicată – Germania, Irlanda, Italia – vor resimți primele efectele. De partea cealaltă, economii mai mici sau cu relații comerciale reduse cu SUA vor fi mult mai puțin afectate. De exemplu, BNR a publicat recent un studiu al impactului sectorial în România, estimând efectul negativ între 0,17-0,26 puncte procentuale din PIB (din care două treimi vin indirect prin lanțurile valorice europene).

Concluzie: Uniune la negociere, fragmentare la impact

În timp ce UE își negociază relațiile externe ca un bloc unitar, realitatea economică internă este una fragmentată. Marii câștigători din comerțul cu SUA se pot transforma rapid în pierzători, dacă războiul tarifar escaladează. Cu toate că politica tarifară e comună, **inegalitatea de impact** este clară – și ar trebui să constituie un punct de reflecție pentru politicile economice UE din viitorul apropiat. Sigur că orientarea generală, pentru ambele părți, va fi dată de rezultatul negocierilor care vor avea loc, inevitabil, după furia și amenințările reciproce de moment. Dinamica generală și tensiunile din acest moment reflectă, de altfel, complexitatea relațiilor comerciale internaționale și efectele tarifelor asupra diferitelor economii.

Pe termen lung însă, concluzia este una singură și sigură, dacă acest război al tarifelor reciproce se va prelungi: toată lumea va pierde. Și speranța este aceea că niciuna dintre părți nu va rămâne într-o poziție cimentată, din care să nu dorească reconciliere și o revenire la sentimente și tarife mai bune.

Studiul EY Entrepreneurship Barometer: 71% dintre companiile din România adoptă Inteligența Artificială, dar 75% se tem de riscurile economice

- 90% dintre antreprenorii români spun că sunt foarte preocupați de instabilitatea geopolitică și 83% de presiunile inflaționiste
- Pentru 42% dintre organizațiile românești, costurile cu forța de muncă și oferirea unor compensații competitive rămân provocări majore
- Un procent semnificativ de 60% dintre organizațiile românești nu sunt dispuse să vândă părți din companiile lor în următorul an și doar 20% dintre afacerile de familie românești au un plan de succesiune

România se află într-un moment crucial pentru antreprenoriat, cu oportunități semnificative pentru inovație și dezvoltare, dar și cu provocări majore care trebuie gestionate dintr-o perspectivă strategică, conform studiului [EY Entrepreneurship Barometer](#).

Bogdan Ion, Country Managing Partner, EY România și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale: „În contextul actual, marcat de instabilitate geopolitică și inflație în creștere, este esențial ca afacerile din România să se adapteze rapid. Studiul nostru arată că 90% dintre companii sunt îngrijorate de riscurile geopolitice, iar 83% se confruntă cu efectele inflației. Aceste date subliniază necesitatea unor strategii

clare de gestionare a riscurilor. De asemenea, reglementările locale sunt percepute ca fiind complicate și consumatoare de resurse – cu 33% dintre companii considerându-le un obstacol major în dezvoltare, ceea ce face esențială simplificarea acestora. Colaborarea cu factorii de decizie pentru a reduce birocrația și a încuraja inovația va ajuta companiile să se dezvolte sustenabil, chiar și în fața acestor provocări”.

Inovația este o prioritate majoră pentru companiile din România și aproximativ 60% investesc în inovarea proceselor și marketing strategic, peste omologii lor din Europa Centrală, de Est și de Sud-Est (CESA), unde doar 46% se concentrează pe inovația de proces și 38% pe inovația strategică și de marketing. Acest lucru reflectă un mediu antreprenorial românesc activ și dinamic, în care utilizarea inteligenței artificiale (IA) este semnificativă, 71% dintre firme raportând un nivel de utilizare a acestor tehnologii în creștere în ultimele 12 luni, comparativ cu 61% dintre antreprenorii din CESA. În plus, 67% își îmbunătățesc site-urile web, iar 63% implementează sisteme CRM, ceea ce evidențiază tranziția către digitalizare și automatizare.

Investițiile în automatizarea proceselor sunt planificate de 58% dintre companii, iar 71% se concentrează pe actualizarea sistemelor IT. Cu toate acestea, antreprenorii sunt precauți, 75% percepend riscurile economice și incertitudinile de pe piață ca obstacole semnificative pentru planurile lor de investiții.

Pe piața muncii, perspectivele sunt optimiste și 46% dintre companii prognozează angajări pe termen lung. Cu toate acestea, 69% se confruntă cu dificultăți în găsirea candidaților calificați. Gestionarea costurilor cu forța de muncă și asigurarea unor compensații competitive sunt provocări majore, subliniind importanța unei culturi organizaționale propice pentru retenția angajaților.

Instabilitatea geopolitică și inflația sunt principalele

preocupări pentru antreprenorii români, 90% dintre aceștia exprimând îngrijorări legate de instabilitatea geopolitică și 83% față de inflație, ceea ce subliniază necesitatea unor strategii solide de gestionare a riscurilor și control al costurilor pentru a menține stabilitatea financiară și profitabilitatea într-un mediu economic din ce în ce mai provocator.

Cu 77% dintre companii îngrijorate de creșterea costurilor cu forța de muncă, strategiile eficiente de gestionare a personalului devin esențiale pentru atragerea și menținerea talentelor. În plus, organizațiile trebuie să își optimizeze operațiunile și să exploreze măsuri de eficiență energetică pentru a atenua cheltuielile în creștere și a îmbunătăți performanța financiară generală.

60% dintre antreprenorii români respondenți nu intenționează să vândă părți din companiile lor în următoarele 12 luni, indicând o concentrare pe creșterea internă și stabilitate. Cu toate acestea, 48% dintre antreprenori intenționează să iasă din structura de proprietate a companiei în termen de 1-4 ani, demonstrând o tendință activă în planificarea succesiunii. Aceasta sugerează o conștientizare a importanței planificării pe termen lung și a continuității afacerii.

Companiile românești investesc din ce în ce mai mult în inteligența artificială, 23% dintre companii alocând până la 25.000 de USD pentru implementarea acestor tehnologii, iar 73% se așteaptă la îmbunătățiri semnificative în eficiența operațională. Cu toate acestea, 37% dintre firme se confruntă cu provocări în formarea angajaților pentru utilizarea acestor instrumente tehnologice, subliniind necesitatea unor programe de formare adecvate.

Ecosistemul antreprenorial din România este adesea perceput ca nefavorabil, 63% dintre antreprenori considerând condițiile actuale inadecvate. Accesul la finanțare este văzut ca o barieră majoră în dezvoltarea afacerilor (35%), iar

reglementările complexe sunt percepute ca o povară, 25% considerându-le consumatoare de resurse și 33% ca fiind restrictive, afectând inovația și creșterea.

În sectorul afacerilor de familie, doar 20% au un plan de succesiune formal, evidențiind o nevoie critică de planificare strategică. În plus, gestionarea conflictelor familiale afectează 32% dintre aceste afaceri.

Din punct de vedere economic, România încurajează antreprenoriatul prin diverse subvenții și programe de sprijin, în ciuda unei clasificări moderate în ceea ce privește ușurința de a dezvolta afaceri. Cotele nete de investiții străine în PIB rămân scăzute, în timp ce numărul estimat de start-up-uri active din țară este de aproximativ 11.000.

Comaniile din România trebuie să dezvolte strategii proactive de succesiune pentru a asigura continuitatea și adaptabilitatea în fața schimbărilor. În plus, simplificarea proceselor este necesară pentru a sprijini inovația, având în vedere lipsa unor reglementări clare și provocările legate de confidențialitatea datelor. Totodată, crearea unui mediu de lucru pozitiv și investiția în formarea angajaților pentru utilizarea tehnologiilor emergente sunt vitale pentru viitorul companiilor. Această abordare holistică va contribui la creșterea competitivității și la dezvoltarea sustenabilă a organizațiilor.

TVA în era digitală: Pachetul

de măsuri ViDA UE reduce radical posibilitățile de fraudă cu TVA intra și interstatal

Autori: Georgiana Iancu, Partener, liderul departamentului Impozite indirecte, EY România și

Georgiana Constantin, Senior Manager, Impozite indirecte, EY România

Reforma TVA în Era Digitală (așa-numitul Pachet ViDA), în vigoare din 14 aprilie 2025, își propune, pe de o parte, să reducă fraudă în domeniul TVA și să simplifice comerțul transfrontalier, dar și să reducă complexitatea administrativă prin implementarea unor cerințe standardizate de raportare digitală, gradual, până în anul 2035.

Unul dintre principalii piloni ai reformei ViDA are în vedere tranziția către un sistem de raportare digitală uniformizat la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene (UE). În acest sens, se are în vedere documentarea electronică a tranzacțiilor, pentru fiecare tranzacție în parte. Acest lucru ar permite corelarea încrucișată a datelor și ar spori capacitățile de control ale administrațiilor fiscale din statele membre UE, reducând în același timp costurile administrative.

Reforma ViDA se aliniază și cu obiectivele de reducere a "deficitului de încasare a TVA" ce a fost estimat pentru anul 2022 la 89 miliarde euro în UE. Deficitul de încasare a TVA reprezintă diferența totală dintre veniturile din TVA preconizate pe baza legislației de TVA și încasările efective de TVA, o parte semnificativă fiind generată de fraudă în domeniu, în special în aria tranzacțiilor intracomunitare.

În ceea ce privește România, ținând cont că facturarea electronică este obligatorie pentru tranzacțiile locale începând cu 2024, la o primă vedere, cerințele de raportare digitală și facturare electronică din pachetul ViDA nu ar trebui să aibă un impact imediat și semnificativ la nivelul mediului de afaceri. Există totuși o serie de obligații și implicații practice pe care companiile vor trebui să le aibă în vedere în perioada următoare.

Într-o primă etapă, începând cu 14 aprilie 2025, toate statele membre vor putea introduce facturarea electronică pentru tranzacțiile locale fără a obține o derogare prealabilă din partea Consiliului UE. Nu acesta a fost cazul României, care a trebuit să obțină o astfel de derogare în 2023, pentru a putea introduce în mod obligatoriu și la nivel generalizat actualul sistem de facturare electronică RO e-Factura. Această simplificare poate duce la o adoptare mai rapidă a facturării electronice în statele membre ce nu au obținut încă o astfel de derogare.

Începând cu 1 iulie 2030, sunt prevăzute o serie de obligații privind facturarea electronică și raportarea digitală. În ceea ce privește facturarea electronică, aceasta va deveni metoda implicită pentru emiterea facturilor. Cu toate acestea, statele membre pot opta pentru menținerea facturilor în format hârtie sau în alte formate electronice pentru tranzacțiile interne.

De asemenea, facturile electronice vor trebui să respecte Standardul European de facturare electronică și lista sintaxelor sale, existând un anumit grad de flexibilitate, în special în cazul statelor membre ce au implementat deja facturarea electronică, menit să reducă povara generată de costurile administrative.

Pe de altă parte, deținerea unei facturi electronice valide va deveni o cerință esențială, de fond, pentru deducerea TVA, în situația în care statele membre nu permit formate alternative

de factură pentru tranzacțiile interne. Având în vedere această prevedere, dar și modul în care România a implementat în prezent e-Factura, respectiv ca fiind exemplarul original al facturii, este adusă în prim plan o perspectivă critică cu privire la deducerea TVA și faptul că poate fi exercitat dreptul de deducere a TVA **doar în situația primirii și înregistrării exemplarului original al facturii primit prin platforma R0 e-Factura.**

O altă modificare de impact vizează termenul pentru emiterea facturii electronice în cazul tranzacțiilor transfrontaliere, ce se va modifica la 10 zile de la data livrării, comparativ cu termenul de până la 15 a lunii următoare celei în care au fost livrate bunurile.

Așadar, din perspectiva facturii electronice, companiile vor trebui, pe de o parte, să asigure până la 1 iulie 2030 adaptarea sistemelor ERP și a sistemelor de facturare, astfel încât să permită emiterea și primirea facturilor în format electronic inclusiv pentru tranzacțiile transfrontaliere. Pe de altă parte, companiile vor trebui să se asigure că vor avea în vedere toate noile cerințe, astfel încât să evite potențiale consecințe fiscale.

Din perspectiva cerințelor de raportare digitală, începând cu 1 iulie 2030, companiile vor trebui să asigure raportarea datelor privind livrările de bunuri și prestările de servicii transfrontaliere către administrațiile fiscale, într-un format standardizat. Această nouă obligație aduce în schimb **eliminarea declarației recapitulative 390 privind operațiunile intracomunitare.**

Totodată, statele membre pot extinde cerințele de raportare digitală și pentru achizițiile transfrontaliere de bunuri și servicii sau pentru tranzacțiile interne.

Deși așteptarea este ca informațiile solicitate în scopul raportării digitale a tranzacțiilor transfrontaliere să fie

similare celor raportate în prezent prin declarația recapitulativă 390, vor fi solicitate informații suplimentare inclusiv date bancare, astfel încât administrațiile fiscale să poată urmări nu numai bunurile, ci și fluxurile financiare ale companiilor.

În acest sens, se are în vedere dezvoltarea unui sistem electronic central de schimb de informații privind TVA ("sistemul VIES central") ce va colecta informații de la furnizori și de la clienți în baza obligațiilor de raportare digitală, va efectua verificări încrucișate și va pune la dispoziția statelor membre acest instrument de verificare care să permită o combatere mai eficientă a fraudei în domeniul TVA.

Trebuie precizat și că, prin pachetul ViDA, nu se are în vedere eliminarea obligațiilor de raportare SAF-T sau a obligațiilor de raportare privind operațiunile efectuate prin casele de marcat.

În concluzie, reforma ViDA, prin noile cerințe de raportare digitală și facturare electronică, va veni ca un strat suplimentar care să cimenteze parcursul de digitalizare fiscală început în România prin proiectele SAF-T, e-Factura, e-Transport, e-Case de marcat și e-TVA. Principalul scop este acela de reducere a fraudei în domeniul TVA, inclusiv din comerțul transfrontalier, și, respectiv, de diminuare a deficitului de încasare a TVA.

În contextul unui parcurs către digitalizare fără cale de întors, direcția este clară: raportarea către administrațiile fiscale în timp aproape real a tuturor tranzacțiilor efectuate de către companii. Este necesar și important ca toate procesele de digitalizare fiscală și implementările făcute până acum să fie revăzute, astfel încât conformarea la cerințele ViDA să fie una ușoară, planificată din timp și care să se integreze cât mai bine cu tabloul de bord al funcției fiscale a companiilor.

GenAI și viitorul profesioniștilor fiscali

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului Asistență fiscală și juridică, EY România

În contextul crizei globale de talente fiscale, liderii din domeniul fiscalității și al taxelor regândesc criteriile de recrutare pentru a atrage cât mai mulți candidați cu abilități relevante. Un studiu EY recent pe tema deficitului global de talente în domeniul fiscal arată că 62% dintre profesioniștii fiscali declară că își extind deja criteriile de angajare pentru a include candidați fără diplomă universitară ([EY Tax and Finance Operations \(TFO\) survey](#)).

Vorbim și despre o mare îngrijorare, dar la o analiză atentă putem afirma că acest deficit creează oportunități pentru noi resurse de talente. Este contextul în care Inteligența Artificială (IA) transformă și redefinește structura echipelor, oferind noilor angajați mai multă independență. Majoritatea (87%) liderilor fiscali se așteaptă ca Generative AI (GenAI) să crească eficiența echipelor în următorii ani și este de presupus că tehnologia GenAI va redefini rapid sarcinile fiscale. Astfel, activitățile de rutină pot și vor fi automatizate, informațiile fiscale noi sunt generate în timp real, iar echipele fiscale se pot concentra mai mult pe activități strategice, care aduc o valoare adăugată mai mare.

Criza globală de talente fiscale și recrutare diversificată

La criza de talente au contribuit esențial trei factori, primul fiind **pensionarea masivă a generației Baby Boomers** – mulți experți fiscali seniori se retrag din activitate, ceea ce a însemnat un mare gol de competență în echipe. Al doilea

este **fluctuația ridicată a personalului** – circa 38% dintre angajați în domeniul fiscal au declarat că intenționează să demisioneze în următorul an. În al treilea rând, **complexitatea legislației fiscale a crescut**, noile reglementări fiscale sunt tot mai complicate, astfel că actualizarea cunoștințelor a devenit obligatorie și permanentă pentru profesioniștii în domeniu, ceea ce este perceput de noile generații drept foarte dificil.

Raportul EY constată că deficitul de experți fiscali îi obligă pe angajatori să își recalibreze condițiile de angajare, pe fondul "crizei de talente", manifestată în ultimii câțiva ani. Ce înseamnă asta? O primă consecință a acestei situații este aceea că tot mai multe firme recrutează specialiști cu competențe-cheie, deși nu au studiile superioare cerute în special pentru posturi specifice. Această abordare vizează acoperirea cât mai multor poziții din organigrama minimă necesară furnizării unor servicii de înaltă calitate în consultanța fiscală, deși prezintă riscuri privind nivelul de calificare.

GenAI: automatizarea sarcinilor fiscale

Dar, să privim jumătatea plină a paharului: unul dintre principalele avantaje ale GenAI în fiscalitate este **automatizarea sarcinilor repetitive**. Deci, acolo unde avem de-a face cu proceduri fiscale de acest fel, acestea pot fi standardizate cu algoritmi, ceea ce va permite consultanților fiscali să elibereze resurse, mai ales de timp, pentru activități complexe. Prin automatizare, piramida de muncă se inversează: juniorii se pot dedica analizei și interpretării legilor fiscale, GenAI preia jobul de rutină. Concret, ar fi cazul **analizei de date**, unde un model AI poate procesa automat un cont tranzacțional cu peste 10.000 de rânduri pentru a identifica tranzacțiile deductibile sau **analiza conturilor**, unde instrumentele inteligente cartografiază automat conturile generale sensibile, asigurând clasificarea corectă a operațiunilor fiscale și reducând erorile de conformitate.

GenAI în formare și dezvoltare profesională

Tehnologiile GenAI au un **impact puternic asupra formării profesionale** a personalului fiscal. Organizațiile folosesc instrumente AI pentru a crea programe de training personalizate pentru noii angajați, ajutându-i să dobândească rapid competențele necesare pentru a acoperi deficitul de personal. GenAI îi ajută pe noii specialiști să depășească mai repede curba de învățare: sistemele automate preiau multe dintre sarcinile tradiționale, lăsând juniorilor spațiul să aplice gândirea analitică de la începutul carierei. Practic, „profesia fiscală” trece din munca de rutină la cea analitică mai repede decât înainte. Un alt efect important este că **juniorii își accelerează creșterea profesională**, fiind implicați din timp în analize avansate, ceea ce le va crește satisfacția muncii, și îi ajută să înțeleagă mai bine și mai rapid procesele fiscale.

Concluzia ar putea fi, bazându-ne pe cercetarea EY, aceea că GenAI **transformă realmente natura muncii în consultanță fiscală**, întrucât tehnologia crește nivelul rolului practicianului fiscal și îi oferă oportunitatea de a-și aplica abilitățile critice de consultanță mult mai devreme în carieră.

Informații fiscale actualizate în timp real

Pe lângă formare, GenAI permite **monitorizarea în timp real a reglementărilor fiscale**. Soluțiile de machine learning, de cele mai multe ori dezvoltate în propriile platforme ale marilor companii de consultanță fiscală, cum este și cazul EY, scanează permanent numeroase surse oficiale (website-uri guvernamentale, portaluri fiscale, baze de date legislative, știri de specialitate, studii și sondaje etc.) pentru a detecta modificările legislative relevante. Instrumentele NLP (prelucrare a limbajului natural) înțeleg limbajul juridic și semnalează echipei fiscale imediat când apar noutăți normative. Ulterior, GenAI analizează aceste modificări,

comparându-le cu date istorice și generând un draft de raport explicativ pentru revizuire umană.

Astfel de soluții reduc riscul neconformității și oferă echipelor fiscale informații noi și corecte aproape instantaneu. De exemplu, un expert fiscal poate primi o alertă imediată despre o schimbare de reglementare și un sumar generat de AI, în loc să urmărească zeci de website-uri, unul câte unul. Este evident că aceste unelte ajută la rapiditate în „descoperirea” modificărilor, economisesc timp prețios și eliberează experții în fiscalitate de sarcinile de rutină.

Pe de altă parte, soluțiile de tip GenAI pot susține și **deciziile strategice fiscale**, întrucât prin modele predictive și simulări complexe, tehnologia poate identifica cea mai bună strategie de taxare și poate îmbunătăți procesul decizional. IA analizează volume mari de date fiscale pentru a descoperi tendințe, tipare și anomalii care ar fi greu de detectat manual și poate extrapola date din trecut și din tendințele actuale pentru a prezice viitoare obligații fiscale și riscuri. El generează scenarii „what-if” (prin variabile legislative, economice sau de business) pentru a testa proactiv diferite poziții fiscale și a planifica eficient viitorul. Acest tip de analiză predictivă ajută liderii fiscali să evalueze impactul deciziilor înainte de implementare și să identifice din timp eventualele riscuri fiscale.

Impactul asupra carierei angajaților fiscali

Integrând GenAI, traseul profesional al angajaților fiscali se modifică semnificativ. Practicanții juniori vor petrece mai mult timp pe sarcini analitice și de consultanță încă din primele etape ale carierei, accelerându-și astfel dezvoltarea de noi competențe. Ei participă direct la analize de date complexe și observă imediat impactul muncii lor asupra deciziilor de business, ceea ce le crește satisfacția profesională. În schimb, experții seniori pot prelua roluri de

supraveghere și consultanță strategică, punând în aplicare cunoștințe profunde de legislație și asigurând coeziunea analizelor generate de IA.

Este evident faptul că adoptarea GenAI trebuie să rămână **umană și centrată pe oameni**, iar rolul experților fiscali nu doar că nu va dispărea, ci va crește în importanță și complexitate. Chiar dacă GenAI automatizează multe procese, implementarea lui eficientă presupune monitorizarea de către specialiștii fiscali umani, care trebuie să rămână în centrul deciziilor, verificând rezultatele IA și aducând experiența profesională unde e necesar. Studiul EY pe care l-am amintit mai arată un lucru, și-anume faptul că profesioniștii fiscali sunt mai deschiși la GenAI decât colegii din alte domenii, dar integrarea cu succes a noilor tehnologii cere o colaborare strânsă între oameni și IA.

Ca perspectivă, liderii fiscali anticipează că o versiune centrată pe oameni a tehnologiei va remodela profund echipele fiscale, eliberând angajații de sarcini repetitive, cu oportunitatea de a se concentra pe dezvoltare profesională și avansarea în carieră.

Guvernul suspendă sancțiunile pentru monitorizarea GPS în sistemul e-Transport, la mai puțin de o lună de la

intrarea lor în vigoare

Radu Iosub, Senior Associate, Biriş Goran

La mai puțin de o lună de la momentul în care sancțiunile pentru netransmiterea coordonatelor GPS în sistemul RO e-Transport au intrat în vigoare, Guvernul României revine asupra deciziei și suspendă aplicarea acestora până la 31 decembrie 2025, printr-o nouă Ordonanță de Urgență, publicată în Monitorul Oficial (OUG nr. 29/2025). Măsura oferă un răgaz necesar operatorilor din logistică și transporturi internaționale, care s-au confruntat cu provocări de implementare a obligațiilor de monitorizare, generate de lipsa unei infrastructuri IT omogene și de varietatea soluțiilor GPS utilizate. Cu toate acestea, suspendarea bruscă a sancțiunilor – la doar câteva săptămâni după ce statul anunțase încheierea perioadei de grație – pune sub semnul întrebării, încă o dată, predictibilitatea strategiei naționale de digitalizare fiscală.

Sistemul e-Transport, considerat un pilon-cheie al digitalizării administrației fiscale, a trecut prin multiple amânări și ajustări de calendar încă de la lansarea sa în 2022. Intrarea în vigoare a tuturor sancțiunilor aferente sistemului, planificată și replanificată de mai multe ori, părea să devină realitate la 1 aprilie 2025, când ajungeau la termen ultimele amânări de aplicare a regimului sancționator. Doar că, la mai puțin de o lună distanță, autoritățile au revenit asupra propriei decizii, generând confuzie și nesiguranță în rândul companiilor care investiseră deja în respectarea cerințelor legale.

Suspendarea oficială până la finalul acestui an a regimului contravențional pentru obligațiile de monitorizare a transporturilor, reglementată prin OUG nr. 29/2025, publicată în 24 aprilie și aplicabilă din aceeași zi, readuce, practic, sistemul în zona non-punitivă, la câteva săptămâni după ce

autoritățile marcaseră încheierea etapei de acomodare la noile reguli de monitorizare a transporturilor.

Guvernul a justificat noua amânare prin nevoia de a oferi timp suplimentar pentru adaptarea tehnologică, în special în cazul transportatorilor internaționali, care s-au confruntat cu probleme tehnice și logistice în implementarea cerințelor privind monitorizarea în timp real a vehiculelor. Potrivit Executivului, operatorii utilizează o varietate mare de soluții tehnice, ceea ce a îngreunat integrarea unitară a datelor GPS în platforma e-Transport. Surprinzător, însă, este că aceeași dificultate de aplicare uniformă a acestui sistem digitalizat complex, într-un context logistic fragmentat și marcat de lipsa unei infrastructuri unitare la nivelul transportatorilor, exista și la 1 aprilie 2025. Or, în aceste condiții, decizia Guvernului nu face decât să sublinieze încă o dată o schimbare bruscă de direcție (ca multe altele până acum): de la o aplicare fermă a sancțiunilor începând cu 1 aprilie 2025 – data oficială a trecerii sistemului e-Transport la regim sancționator complet – la o nouă perioadă de clemență legislativă, care începe pe 24 aprilie și durează până la 31 decembrie 2025.

Deși mediul de afaceri salută, pe termen scurt, această pauză de respiro, problema de fond rămâne pentru că incertitudinea legislativă persistă. Fără o direcție clară și consecventă, digitalizarea fiscală riscă să rămână un deziderat teoretic, afectat constant de decizii politice luate sub presiune, în loc să fie un proces strategic și coerent, bazat pe dialog real și predictibilitate legislativă.

Așa cum s-a întâmplat (și se întâmplă încă) și cu alte sisteme de digitalizare fiscală, frecvența modificărilor legislative în jurul sistemului e-Transport ridică probleme serioase de încredere și stabilitate în rândul contribuabililor. Dintr-un instrument de modernizare a fiscalității, e-Transport pare să devină încă un exemplu de implementare incoerentă, în care lipsa unui calendar clar și a unei comunicări ferme sabotează

exact obiectivele de transparență și eficiență pe care sistemul și le propune.

Această suspendare temporară pune sub semnul întrebării coerența regimului de conformare fiscală și ridică preocupări cu privire la predictibilitatea politicilor publice în domeniul digitalizării fiscale. În același timp, lasă deschisă întrebarea dacă Guvernul va putea aplica cu fermitate sancțiunile începând cu 1 ianuarie 2026 sau dacă vom asista, din nou, la o reconfigurare a calendarului de implementare.

Pentru mediul de afaceri, această nouă amânare este o gură de oxigen, dar și un semnal că, în ciuda ambițiilor digitale ale autorităților, infrastructura și realitatea din teren sunt cele care ar trebui să dicteze de la bun-început ritmul reformelor fiscale.

Tax Magazine Nr. 2 – mar – apr 2025

Sumar Tax Magazine Nr. 2/2025

[Cuprins](#) | [Table of contents](#)

Editorial

Mirela Păunescu – Transformarea digitală a administrației fiscale: impactul asupra contribuabililor

De actualitate

George Trantea – Tendințe actuale și provocări în fiscalitatea internațională, astfel cum reies acestea din prezentările din cadrul conferinței US – Europe Tax Practice Trends organizate de IBA și ABA la Amsterdam în aprilie 2025

Nadia Oanea – Internaționalizarea afacerilor – la ce aspecte fiscale ar trebui să fie atenți antreprenorii români care se îndreaptă spre piețe externe?

Istoria dreptului fiscal

Iasmina Bora – Istoria dreptului fiscal. Reformele fiscale din secolul XVIII realizate de către Nicolae și Constantin Mavrocordat

Impozite directe

Alexandru Barbu, Bianca Vlad – Impozitul minim pe cifra de afaceri: tendințe și provocări, întrebări deschise și perspective viitoare

Impozite indirecte

Elena-Laura Postolache – Odiseea digitală. Reglementarea TVA în universul Blockchain (II)

Alexandru Aparaschivei – Proiecte abandonate – TVA-ul devine ajustabil?

Alex Comănescu – Deficitul de colectare a TVA în România s-a redus în 2022. Să pregătim șampania

Procedură fiscală

Bianca Chiurtu – Perspective jurisprudențiale actuale în RO e-Transport

Cristina Oneț – Mai nou și mai vechi cu privire la infracțiunile instituite prin Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

Andreea Darie, Andreea Lazăr – Corectarea declarației fiscale. Scurte considerații referitoare la rectificarea deciziilor de impunere în lumina jurisprudenței recente ICCJ

Jurisprudență fiscală națională

Anca Ion – Sintează de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada martie-aprilie 2025

Decizie CJUE cu noi clarificări esențiale despre TVA în cazul recalificării unei tranzacții. Companiile pot invoca decizia pentru a solicita restituirea TVA achitat fără a fi datorat

Sorin Biban, Partener Taxe Biriș Goran

O hotărâre recentă a Curții de Justiție a Uniunii Europene protejează, în anumite condiții, dreptul contribuabililor de a solicita organelor fiscale restituirea TVA achitat fără a fi datorat. Judecătorii CJUE au stabilit că, pentru a recupera TVA-ul plătit fără să fie datorat, beneficiarul poate adresa cererea de restituire direct administrației fiscale, dacă restituirea de către furnizorul ce a facturat acel TVA este imposibilă sau excesiv de dificilă. Cauza a avut ca punct de plecare o decizie a ANAF prin care o operațiune considerată inițial o livrare de bunuri a fost reinterpretată ca transfer de afacere, exclus de la aplicarea TVA conform art. 128 alin. (7) din vechiul Cod fiscal.

[În Hotărârea pronunțată pe 13 martie 2025 în cauza C-640/23](#), CJUE a statuat că autoritățile fiscale nu pot refuza restituirea TVA plătită în mod eronat de către o societate, ca urmare a unei recalificări ulterioare a unei tranzacții ca fiind transfer de active (nesupus TVA), dacă refuzul contravine principiilor neutralității și efectivității fiscale. Decizia vine în urma unei trimiteri preliminare formulate de Înalta Curte de Casație și Justiție a României în

cauza **Greentech SA vs. ANAF**.

CJUE: Nu poți pedepsi contribuabilul pentru o interpretare ulterioară

Litigiul privește o vânzare de echipamente efectuată de Greenfiber International SA către Greentech SA, considerată inițial ca fiind o livrare de bunuri supusă TVA, ce conferă Greentech dreptul de a deduce TVA-ul achitat în amonte. În perioada 28 mai – 17 noiembrie 2015, Greenfiber International SA (furnizorul) a făcut obiectul unei inspecții fiscale ce a confirmat că operațiunea este supusă TVA și, așadar, că tratamentul aplicat de Greenfiber și Greentech este corect. Coincidență sau nu, la o distanță de 5 zile de încheierea inspecției fiscale la Greenfiber – în data de 23 noiembrie 2015 – a început o altă inspecție fiscală, la Greentech de această dată, în cursul căreia organele fiscale au constatat că achiziția echipamentelor de Greenfiber nu reprezintă o livrare de bunuri în sfera TVA, cum fusese tratată inițial, ci un transfer parțial de active, conform articolului 128 alin. (7) din vechiul Cod fiscal – o operațiune plasată în afara sferei TVA.

Pe cale de consecință, ANAF a anulat dreptul de deducere a TVA pentru Greentech, stabilind în sarcina acesteia TVA suplimentar în sumă de 4.388.720 lei. Astfel, TVA-ul a rămas plătit și nerecuperat (de către Greentech), deși tranzacția era, conform constatărilor ANAF din cea de-a doua inspecție fiscală, în afara sferei TVA.

Întrebarea adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene a fost dacă principiile neutralității, securității juridice și protecției încrederii legitime, se opun refuzului de a recunoaște dreptul de deducere a TVA-ului achitat pentru o operațiune care a fost recalificată de autoritățile fiscale ca fiind în afara sferei TVA, în condițiile în care TVA-ul a fost deja colectat și nu mai poate fi recuperat de la vânzător (ca urmare a prescripției dreptului de a emite o factură de

corecție).

CJUE: Nu poți pedepsi contribuabilul pentru o interpretare ulterioară

Conform CJUE, având în vedere că elementul esențial ce caracterizează situația în discuție în litigiu constă în faptul că Greentech se află în imposibilitatea de a obține restituirea TVA-ului facturat de vânzător (Greenfiber), principiul de care trebuie să se țină seama în special este cel al efectivității, iar nu principiul securității juridice sau cel al protecției încrederii legitime.

Astfel, CJUE a subliniat, în hotărârea pronunțată la 13 martie 2025, în special următoarele:

- Într-o situație în care o persoană impozabilă a plătit un quantum al TVA-ului facturat fără să fie datorat, revine în principiu emitentului facturii sarcina de a efectua regularizarea acestuia, așa cum rezultă din jurisprudența Curții;
- Pentru a asigura neutralitatea TVA, este de competența statelor membre să prevadă, în legislația internă, posibilitatea regularizării TVA facturată fără a fi datorată, cu condiția ca emitentul facturii să demonstreze buna sa credință;
- O reglementare națională în temeiul căreia, pe de o parte, furnizorul care a plătit TVA-ul din greșeală autorităților fiscale poate cere restituirea acestuia, iar pe de altă parte, beneficiarul livrării / prestării poate exercita o acțiune de drept civil în restituirea plății nedatorate împotriva acestui furnizor respectă principiile neutralității TVA și efectivității;
- Dacă restituirea TVA-ului devine imposibilă sau excesiv de dificilă, principiile neutralității TVA și efectivității impun ca statele membre să prevadă instrumentele necesare pentru a permite beneficiarului să recupereze TVA-ul facturat și plătit fără să fie

datorat, în special adresând cererea sa de restituire direct administrației fiscale. **Curtea subliniază însă că o asemenea cerere trebuie distinsă de o cerere de deducere a TVA-ului.**

- **În cazul unei operațiuni ce nu este supusă TVA-ului, o persoană impozabilă nu poate invoca un drept de deducere a TVA-ului aferent acestei operațiuni.**

Soluția CJUE

Curtea a stabilit că principiile neutralității TVA și efectivității nu se opun unei reglementări naționale care nu permite deducerea TVA-ului achitat pentru o operațiune recalificată ca fiind în afara sferei. Curtea a subliniat însă că, într-o astfel de situație, persoana impozabilă trebuie să aibă posibilitatea de a solicita restituirea TVA-ului direct de la administrația fiscală, având în vedere imposibilitatea sau dificultatea excesivă de a obține această restituire de la vânzător.

Prin urmare, chiar dacă reglementările naționale nu permit deducerea TVA-ului într-o astfel de situație, principiul efectivității impune ca statul membru să asigure posibilitatea restituirii TVA-ului direct prin intermediul autorităților fiscale, pentru a preveni încălcarea principiilor fundamentale ale Uniunii, cum ar fi principiul neutralității TVA și cel al efectivității.

Importanța deciziei

Decizia CJUE în cauza Greentech are implicații directe pentru persoanele impozabile, în sensul în care oferă un precedent puternic în fața autorităților fiscale, protejându-le de pierderea TVA-ului achitat fără a fi datorat și, nu în ultimul rând, în fața unor abordări lipsite de consecvență (cum este cazul Greentech).

Pentru contribuabilii români, Hotărârea CJUE poate fi invocată în contestații și litigii, consolidând poziția juridică în

fața unei practici administrative considerate adesea impredictibile, fiind în același timp și un semnal clar pentru ANAF și celelalte autorități fiscale din UE să își alinieze practicile cu jurisprudența europeană, astfel încât să pună accent pe substanța economică a tranzacțiilor și pe buna-credință a contribuabililor.